

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำจัดการขยะในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลบ่อขวางทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อขวางทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ซึ่งจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อขวางทอง ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 ผู้ที่อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเป็นผู้เลือกตั้ง มีจำนวน 6,179 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลบ่อขวางทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 380 คน

ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดของตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างดังขั้นตอน ต่อไปนี้

การคำนวณหาค่าขนาดตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973, p.125 อ้างถึงใน ฤๅเดช เกิดวิชัย, 2550, หน้า 137) ดังนี้

สูตร
$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดให้มี
ความคลาดเคลื่อน 0.05

$$n = \frac{6,179}{1 + 6,179 (0.05)^2} = 375.62 \text{ คน}$$

ขนาดตัวอย่าง = 375.62 คน แต่เพื่อไม่ให้มีแบบสอบถามขาดหายไป
ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน โดยเลือกวิธีการสุ่มแบบ Simple Random
Sampling

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
โดยมีรายละเอียด และขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ศึกษาทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร นิยามคำศัพท์ และ
จากงานวิจัย ตำราเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบ
ของหัวข้อคำถามในแบบสอบถาม

1.2 ทบทวนระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ และเทคนิคในการออกแบบ
สอบถาม

1.3 สร้างแบบสอบถาม กำหนดเนื้อหาในข้อความให้ครอบคลุมเรื่องที่ทำการศึกษา
โดยพิจารณาให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบข้อเท็จจริงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง เพื่อความถูกต้องตรงประเด็นเนื้อหา และ
นำไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 ราย
เพื่อนำไปหาค่าความเชื่อมั่น

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามครั้งสุดท้าย เพื่อจะได้นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง
โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษารายได้ต่อเดือน อาชีพ และสถานภาพในที่อยู่อาศัย

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ ได้แก่ การเข้าร่วมสนับสนุนการกำจัดขยะ และการติดตามประเมินผลการกำจัดขยะ

สำหรับข้อคำถามในส่วนที่ 2 เป็นลักษณะแบบสอบถามปลายปิด และให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อละ 1 ตัวเลือกเท่านั้น ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) ซึ่งเป็นระดับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยกำหนดระดับคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม	มากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม	มาก
3	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม	ปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม	น้อย
1	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม	น้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลระดับค่าเฉลี่ย ส่วนที่ 2 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best, 1981, p.78) ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	ระดับการมีส่วนร่วม	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	ระดับการมีส่วนร่วม	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	ระดับการมีส่วนร่วม	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	ระดับการมีส่วนร่วม	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	ระดับการมีส่วนร่วม	น้อยที่สุด

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการศึกษาวิจัยไปทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ อาจารย์ ดร.รัชยา ภักดีจิตต์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปริญภา จิตราภรณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัฐพงศ์ บุญญานวัตร ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วหลังจากนั้นนำมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร (อ้างถึงใน ฤๅเดช เกิดวิชัย, 2550, หน้า 177 – 178)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item concurrence)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยที่

ค่า +1 หมายความว่า ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ค่า 0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้

ค่า -1 หมายความว่า ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC (Index of item concurrence) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 มาเป็นข้อคำถามในการวิจัย ส่วนข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ราย คือ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลธาตุทอง หลังจากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ด้วยวิธีการของ ครอนบัค (Cronbach) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ที่ได้จะต้องมีค่า 0.7 ขึ้นไป ทั้งนี้ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .941 แสดงเป็นรายข้อ ดังนี้

1. ด้านการเข้าร่วมสนับสนุนกิจกรรมกำจัดขยะ

1.1 ท่านชำระค่าเก็บขยะอย่างสม่ำเสมอ	เท่ากับ .904
1.2 ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเก็บขยะต่อ อบต.บ่อขวางทอง เพื่อปรับปรุงวิธีการกำจัดขยะ	เท่ากับ .896
1.3 ท่านร่วมกิจกรรมรณรงค์การกำจัดขยะกับ อบต.บ่อขวางทอง	เท่ากับ .895
1.4 ท่านเป็นสมาชิกของชุมชนปลอดขยะ	เท่ากับ .901
1.5 ท่านทิ้งขยะประเภทขยะตามที่ อบต.บ่อขวางทอง กำหนด	เท่ากับ .898
1.6 ท่านดูแลรักษาสิ่งสาธารณะที่ใช้ในการกำจัดขยะ เช่น ถังขยะ	เท่ากับ .900
1.7 ท่านจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะมูลฝอยประจำบ้าน	เท่ากับ .898

2. ด้านการติดตามประเมินผลการกำจัดขยะ

2.1 ท่านติดตามการปฏิบัติงานกำจัดขยะของ อบต.บ่อขวางทอง	เท่ากับ	.897
2.2 ท่านแนะนำผู้ใกล้ชิดให้ติดตามผลการปฏิบัติงานของ อบต.บ่อขวางทอง	เท่ากับ	.908
2.3 ท่านแสดงการคัดค้านทันทีที่เห็นว่า อบต.บ่อขวางทอง ปฏิบัติไม่ถูกต้อง	เท่ากับ	.903
2.4 ท่านทราบทันทีหากว่ารถไม่มาเก็บขยะตามกำหนดเวลา	เท่ากับ	.902
2.5 ท่านตักเตือนเจ้าหน้าที่เก็บขยะเมื่อปฏิบัติงานไม่เรียบร้อย	เท่ากับ	.906
2.6 ท่านติดตามผลการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจาก การกำจัดขยะ	เท่ากับ	.902

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยสุ่มแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อขวางทอง จำนวน 380 คน พร้อมเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล หากมีฉบับไหนไม่สมบูรณ์จะคัดลอกและทำการเก็บเพิ่มให้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้ว นำมาลงรหัสเลข (Core) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน
2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางการวิเคราะห์และนำผลการศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์และนำผลการศึกษาที่ได้มาจากการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเขียนข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยแยกสถิติออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1 เพื่อบรรยายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ และสถานภาพในที่อยู่อาศัย โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentages)

1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ ได้แก่ ด้านการเข้าร่วมสนับสนุน การกำจัดขยะ และด้านการติดตามประเมินผลการกำจัดขยะ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีสัญลักษณ์ ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สัญลักษณ์ (S.D.) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายข้อมูล

2. สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics)

เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้ว อําเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน ที่อยู่อาศัย ผู้วิจัยทดสอบหาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้ t-test สำหรับตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) สำหรับตัวแปรอิสระที่มีตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป เมื่อศึกษาพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD